

ಬೇಸಿಗೆಯ ಮುನ್ನ ವನಮಹೋತ್ಸವ

■ ಮನೋಜ ಗೋಡಬೋಲೆ

‘ವಿಶ್ವ ಪರಿಸರ ದಿನ’ದ (ಜೂನ್ 5) ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವನಮಹೋತ್ಸವ ಮಾಡುವುದು ಗೊತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿ. ಆದರೆ, ಚಳಿಗಾಲ ಕಳೆದು ಬೇಸಿಗೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತ ಹೊತ್ತಿನ ಒಣ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಕರಾವಳಿಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ‘ಹಸಿರೋತ್ಸವ’ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುವ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೂವ್ (ಕಾಂಡ್ಲಾ) ಬೀಜ ನಾಟಗೆ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಅಂತ್ಯ ಮಾರ್ಚ್ ಆರಂಭ ಕಾಲ ಸೂಕ್ತ. ಅದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕಾರವಾರದ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಿಡ ಬೆಳೆಸುವ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಬಿರು ಬಿಸಿಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಿರಿ ಬಿಟ್ಟು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಹೇಗೆ ನಾಟಿ ಮಾಡಲಾದೀತು? ಅಚ್ಚರಿ ಪಡಬೇಡಿ. ನದಿ - ಹೊಳೆ - ಕಡಲ ಕಿನಾರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೂವ್. ಅವನ್ನು ಕೆಸರಲ್ಲಿ ಹೂತರೆ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬೇರೂರಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಉಕ್ಕಿಬರುವ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಮ್ಯಾಂಗ್ರೂವ್ ಹೂ ಬಿಟ್ಟು ಬೀಜಗಳಾಗುವುದು ಫೆಬ್ರುವರಿ-ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಹಾಗಾಗಿ, ಅದೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಿತ್ತನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಸ್ಯದ ವಿಶೇಷ ಏನೆಂದರೆ ಬೀಜ ಮರದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊಳೆತು ಬೇರು ಬಿಳಲಿನಂತೆ ನೆಡಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನದಿಯ ಎರಡೂ ದಡಗಳು ಹಾಗೂ ನದಿ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸಂಧಿಸುವ ಪ್ರದೇಶದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹಸಿರನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಕಡಲ

ಕೊರೆತವನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಜೊತೆಗೆ ಹಲವಾರು ಜಲಚರಗಳಿಗೆ ಆಸರೆಯೂ ಇದಾಗುತ್ತದೆ.

ಮ್ಯಾಂಗ್ರೂವ್ ಬೇರೂರಲು ಕೆಸರೇ ಸೂಕ್ತ. ಅಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಕೊಳೆತೇ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆ ಅಪಾಯ ತಪ್ಪಿಸಲೆಂದೇ ನಿಸರ್ಗವೇ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮರದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊಳಕೆ ಒಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಜೈವಿಕ ಮಾರ್ಪಾಡಿನಿಂದಾಗಿಯೇ ಅವುಗಳ ಸಂತತಿ ವೃದ್ಧಿಸುವುದು. ಉದ್ದುದ್ದನೆಯ ಮೊಳೆತ ಬೀಜಗಳು ಮರದ ತುಂಬ ತೊನೆದಾಡುತ್ತವೆ. ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದ ಉದ್ದನೆಯ ಬೇರು ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಆಗುವಂತೆ ಹಸಿರನ್ನು ಹೊತ್ತೇ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಬೇರಿನ ಉದ್ದ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಕುಳಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅವು ನೀರಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಡಲೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಈಟಿಯಂತೆ ಚೂಪಾದ ಬೇರಿನ ತುದಿ ದಪ್ಪಗಿದ್ದು ಭಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮರದಿಂದ ತೊಟ್ಟುಕಳಚಿ ಕೆಳಬಿದ್ದರೂ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕಾಂಡ್ಲಾದ್ದು ಅಪರೂಪದ ಬದುಕು. ಈ ಸಸ್ಯ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು ಹೂ ಬಿಡುವ ಮೂಲಕ. ಕ್ಷಾರ ಹಾಗೂ ಸಿಹಿ ನೀರ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಇವು ಕಡಲೋರೆತವನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ತಡೆಯಬಲ್ಲ ಅಭೇದ್ಯ ಜೀವಂತ ರಕ್ಷಣಾ ಗೋಡೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾನವನ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಈ ಸಸ್ಯವೂ ಅವನತಿಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಕರಾವಳಿ ತೀರದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಫೆಬ್ರುವರಿ- ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳು ಮೊಳೆತ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನೆಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬೀಜಭೂಣವನ್ನು ದೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ನದಿ ಸಾಗರದ ಕಿನಾರೆಗಳಲ್ಲಿ ಊರುತ್ತಾರೆ. ನೆಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಬೀಜಗಳೂ ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲ. ನೀರಿನ ಹರಿವು ಜೋರಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಮುದ್ರದ ಉಬ್ಬರ ಇಳಿತಕ್ಕೆ, ಜೋರು ಗಾಳಿಮಳೆಗೆ ಬಹುತೇಕ ನೆಟ್ಟ ಬೀಜಗಳು ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಗೆ ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಊರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.